

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

16 päivänä joulukuuta 2021 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Eurooppalainen pidätysmääräys – Euroopan unionin perusoikeuskirja – Soveltamisala – 51 artikla – Unionin oikeuden soveltaminen – Puitepätös 2002/584/YOS – Unionin tuomioistuimen toimivalta – Ennakkoratkaisua on pyydetty ennen eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista – Tutkittavaksi ottaminen – Ne bis in idem -periaate – 50 artikla – Vapauttavan ja langettavan tuomion käsitteet – Yleinen armahdus pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa – Rikosoikeudellisen menettelyn päättämisestä tehty lainvoimainen päätös – Yleisen armahduksen kumoaminen – Rikosoikeudellisen menettelyn päättämisestä tehdyn päätöksen kumoaminen – Rikosoikeudellisen menettelyn aloittaminen uudelleen – Asianomaisen henkilön rikosoikeudellisen vastuun arvioinnista annettavan ratkaisun välttämättömyys – Direktiivi 2012/13 – Tiedonsaantioikeus rikosoikeudellisissa menettelyissä – Soveltamisala – Rikosoikeudellisen menettelyn käsite – Lainsäädäntömenettely, jossa tehdään päätös yleisen armahduksen kumoamisesta – Tuomioistuinmenettely, jossa arvioidaan, onko tällainen päätös kansallisen perustuslain mukainen

Asiassa C-203/20,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Okresný súd Bratislava III (Bratislava III:n piirioikeus, Slovakia) on esittänyt 11.5.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 11.5.2020, saadakseen ennakkoratkaisun rikosasiassa, jossa vastaajina ovat

AB,

CD,

EF,

NO,

JL,

GH,

IJ,

LM,

* Oikeudenkäyntikieli: slovakki.

PR,

ST,

UV,

WZ,

BC,

DE ja

FG,

ja jossa asian käsittelyyn osallistuvat

HI ja

Krajská prokuratúra v Bratislave,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: toisen jaoston puheenjohtaja A. Prechal, joka hoitaa kolmannen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit J. Passer, F. Biltgen, L. S. Rossi (esittelevä tuomari) ja N. Wahl,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 6.5.2021 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- AB, edustajinaan M. Mandzák, M. Para, L. Hlbočan ja L. Kaščák, advokáti,
- CD, EF, NO ja JL, edustajinaan M. Krajčí ja M. Para, advokáti,
- IJ, edustajinaan M. Totkovič ja M. Pohovej, advokáti,
- Krajská prokuratúra v Bratislave, asiamiehinään R. Remeta ja V. Pravda,
- Slovakian hallitus, asiamiehenään B. Ricziová,
- Euroopan komissio, asiamiehinään S. Grünheid ja A. Tokár,

kuultuaan julkisasiamiehen 17.6.2021 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEU 4 artiklan 3 kohdan, SEUT 82 artiklan, Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47, 48 ja 50 artiklan, eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS (EUVL 2002, L 190, s. 1) ja tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 22.5.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/13/EU (EUVL 2012, L 142, s. 1) tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty AB:tä, CD:tä, EF:ää, NO:ta, JL:ää, GH:ta, IJ:tä, LM:ää, PR:ää, ST:tä, UV:tä, WZ:aa, BC:tä, DE:tä ja FG:tä (jäljempänä syytetyt) vastaan vireille pannussa rikosoikeudellisessa menettelyssä, jossa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin harkitsee eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista yhdestä syytetystä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Puitepätös 2002/584

- 3 Puitepäätöksen 2002/584 17 artiklan, jonka otsikko on ”Päätöksen määräajat ja menettelyt”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Eurooppalainen pidätysmääräys käsitellään ja se pannaan täytäntöön kiireellisesti.”

Direktiivi 2012/13

- 4 Direktiivin 2012/13 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Kohde”, säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä vahvistetaan säännöt, jotka koskevat epäiltyjen ja syytettyjen oikeutta saada tietoja heidän oikeuksistaan rikosoikeudellisissa menettelyissä ja heitä koskevasta syytteestä. Tässä direktiivissä vahvistetaan myös säännöt, jotka koskevat niiden henkilöiden, joita koskee eurooppalainen pidätysmääräys, oikeutta saada tietoja oikeuksistaan.”

- 5 Direktiivin 2012/13 2 artiklan, jonka otsikko on ”Sovellettamisala”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä direktiiviä sovelletaan henkilöön siitä lähtien, kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet hänelle tiedon siitä, että häntä epäillään tai syytetään rikoksesta, siihen saakka, kun menettely on saatettu päätökseen, mikä tarkoittaa sen kysymyksen lopullista ratkaisemista, onko epäilty tai syytetty syyllistynyt rikokseen, tarvittaessa tuomitseminen ja mahdollisen muutoksenhaun ratkaiseminen mukaan lukien.”

Slovakian lainsäädäntö

Muutettu perustuslaki

- 6 Slovakian tasavallan perustuslain (Ústava Slovenskej republiky), sellaisena kuin se on muutettuna 30.3.2017 perustuslain säätämisyjärjestyksessä annetulla lailla nro 71/2017 (Ústavný zákon č. 71/2017 Z. z.; jäljempänä muutettu perustuslaki), 86 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Národná rada Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan kansallisneuvosto) on toimivaltainen muun muassa:

--

- i) lausumaan [Slovakian tasavallan] presidentin 102 §:n 1 momentin j kohdan nojalla tekemän päätöksen kumoamisesta, jos päätös on demokraattisen oikeusvaltion periaatteiden vastainen; tällainen kansallisneuvoston päätös on yleisesti sovellettava ja julkaistaan samalla tavalla kuin laki,

--”

- 7 Muutetun perustuslain 129a §:ssä säädetään seuraavaa:

”Ústavný súd Slovenskej republiky [(Slovakian tasavallan perustuslakituomioistuin)] antaa lausuntonsa sellaisen Slovakian tasavallan kansallisneuvoston päätöksen perustuslainmukaisuudesta, jolla kumotaan 86 artiklan i alakohdan nojalla annettu yleinen tai yksittäistapauksessa myönnetty armahdus. Perustuslakituomioistuin panee viran puolesta vireille ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetun menettelyn --”

- 8 Muutetun perustuslain 154f §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Perustuslain 86 §:n i kohdan, 88a §:n ja 129a §:n säännöksiä sovelletaan myös yleisestä armahduksesta 3.3.1998 tehdyn Slovakian tasavallan pääministerin päätöksen, joka on julkaistu numerolla 55/1998, V ja VI §:ään, yleisestä armahduksesta 7.7.1998 tehtyyn Slovakian tasavallan pääministerin päätökseen, joka on julkaistu numerolla 214/1998, ja syytetyille yksittäistapauksessa myönnetystä armahduksesta 12.12.1997 tehtyyn Slovakian tasavallan presidentin päätökseen --

(2) Yleisten ja yksittäistapauksissa myönnettävien armahdusten kumoaminen 1 momentin nojalla

- a) johtaa viranomaisten päätösten pätemättömyyteen siltä osin kuin ne on tehty 1 momentissa mainittujen yleisten ja yksittäistapauksissa myönnettävien armahdusten nojalla ja perusteltu niillä ja

- b) poistaa 1 momentissa mainittuihin yleisiin armahduksiin ja yksittäistapauksissa myönnettyihin armahduksiin perustuvat lailliset esteet rikosoikeudelliselle menettelylle; tällaisten laillisten esteiden kesto ei oteta huomioon 1 momentissa mainituissa yleisissä ja yksittäistapauksissa myönnettyissä armahduksissa tarkoitettujen tekojen vanhentumisaikoja laskettaessa.”

Perustuslakituomioistuimesta annettu laki, sellaisena kuin se on muutettuna

- 9 Slovakian tasavallan perustuslakituomioistuimen organisaatiosta, työjärjestyksestä ja sen tuomareiden asemasta annetun lain (zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov), sellaisena kuin se on muutettuna 30.3.2017 annetulla lailla nro 72/2017 (č. 72/2017 Z. z; jäljempänä perustuslakituomioistuimesta annettu laki, sellaisena kuin se on muutettuna), kolmannen osan toisen osaston kuudennessa luvussa olevan 48b §:n 1–3 momentissa säädettiin seuraavaa:

”(1) Perustuslakituomioistuin aloittaa viran puolesta perustuslain 129a §:n mukaisen asiaratkaisuun tähtäävän menettelyn, joka tulee vireille päivänä, jona perustuslain 86 §:n i kohdan nojalla tehty Slovakian tasavallan kansallisneuvoston päätös julkaistaan virallisessa lehdessä (Zbierka zákonov).

(2) Ainoastaan Slovakian tasavallan kansallisneuvosto on asianosainen tässä menettelyssä.

(3) Muuna osapuolena on Slovakian tasavallan hallitus, jota edustaa Slovakian tasavallan oikeusministeri, jos menettely koskee päätöstä yleisen armahduksen kumoamisesta, tai Slovakian tasavallan presidentti, jos menettely koskee päätöstä yksittäistapauksessa myönnetyn armahduksen kumoamisesta.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 10 Syytettyjä vastaan nostettiin syyte Slovakiassa useista rikoksista, joiden väitettiin tapahtuneen vuoden 1995 aikana.
- 11 Slovakian tasavallan pääministeri, joka käytti tuolloin Slovakian tasavallan presidentin toimivaltuuksia sen vuoksi, että tasavallan presidentin toimikausi oli päättynyt, myönsi 3.3.1998 tekemällään päätöksellä armahduksen näistä rikoksista (jäljempänä vuonna 1998 myönnetty armahdus).
- 12 Okresný súd Bratislava III (Bratislava III:n piirioikeus, Slovakia) teki 29.6.2001 päätöksen rikosoikeudellisen menettelyn päättämisestä muun muassa kyseisen armahduksen perusteella. Tällä tuomioistuinratkaisulla, josta tuli lainvoimainen, oli Slovakian oikeudessa samat vaikutukset kuin vapauttavalla tuomiolla.
- 13 Perustuslainsäätämisyjärjestyksessä annettu laki nro 71/2017 ja laki nro 72/2017 tulivat voimaan 4.4.2017.
- 14 Slovakian tasavallan kansallisneuvosto kumosi Slovakian perustuslain 86 §:n i kohdan nojalla 5.4.2017 tekemällään päätöksellä vuonna 1998 myönnetyn armahduksen.
- 15 Slovakian tasavallan perustuslakituomioistuin katsoi 31.5.2017 antamassaan tuomiossa muutetun perustuslain 129a §:n nojalla, että kyseinen kansallisneuvoston päätös oli Slovakian perustuslain mukainen.
- 16 Slovakian muutetun perustuslain 154f §:n 2 momentin mukaan 5.4.2017 tehty kansallisneuvoston päätös merkitsee sitä, että Okresný súd Bratislava III:n 29.6.2001 tekemä päätös on pätemätön, joten rikosoikeudellinen menettely syytettyjä vastaan voitiin aloittaa uudelleen.

- 17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa antaneensa Krajská prokuratúra v Bratislaven (Bratislavan alueellinen syyttävöviranomainen, Slovakia) pyynnöstä ST:stä kansainvälisen pidätysmääräyksen siitä syystä, että tämä saattoi olla Malissa. Se toteaa lisäksi, että koska ei voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että kyseinen henkilö on jonkin jäsenvaltion alueella, se harkitsee myös eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista hänestä.
- 18 Se pohtii kuitenkin, voiko ne bis in idem -periaate muodostua esteeksi tällaisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiselle pääasiassa.
- 19 Todettuaan, että puitepäätöstä 2002/584 ja näin myös perusoikeuskirjaa voidaan sen käsityksen mukaan soveltaa käsiteltävässä tapauksessa, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa siihen, että sen on ennen eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista huolehdittava muun muassa siitä, että asianomaisen henkilön perusoikeudet turvataan. Tätä silmällä pitäen se kysyy aluksi, kuuluuko lainvoimainen päätös, jolla rikosoikeudellinen menettely on päätetty, perusoikeuskirjan 50 artiklassa vahvistetun ne bis in idem -periaatteen soveltamisalaan erityisesti tilanteessa, jossa tällainen päätös on tehty yleisen armahduksen perusteella ja sittemmin kumottu lainsäädäntötoimella, jolla yleinen armahdus on kumottu, ilman nimenomaista tuomioistuinratkaisua tai oikeudenkäyntimenettelyä.
- 20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii tämän jälkeen, kuuluuko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen lainsäädäntömenettely, jonka kohteena on yleisen armahduksen kumoaminen ja joka on johtanut rikosoikeudellisen menettelyn päättämisestä yksittäistapauksessa tehdyn lainvoimaisen päätöksen pätemättömyyteen, direktiivin 2012/13 – jossa vahvistetaan kaikkien syytetoimien kohteena olevien henkilöiden oikeus saada kaikissa rikosoikeudellisen menettelyn eri vaiheissa tiedot tästä menettelystä, sikäli kuin ne ovat tarpeen oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takaamiseksi, ja oikeus saada tutustua asian aineistoon – soveltamisalaan. Jos tähän vastataan myöntävästi, kyseinen tuomioistuin huomauttaa, että niin Slovakian tasavallan kansallisneuvostossa kuin perustuslakituomioistuimessakin toimitettu menettely estävät sen, että niissä osapuolena oleva taho voisi käyttää menettelyllisiä perusoikeuksiaan, mikä saattaa olla paitsi kyseisen direktiivin säännösten myös perusoikeuskirjan 47 ja 50 artiklan sekä SEUT 82 artiklan vastaista.
- 21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii lopuksi, onko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan jäsenvaltion perustuslakituomioistuin voi valvoa yleisen armahduksen kumoavaa lain säännöstä ainoastaan sen perustuslainmukaisuuden osalta ilman, että se voisi tämän lisäksi arvioida, onko se unionin oikeuden mukainen, SEUT 267 artiklan, erityisesti perusoikeuskirjan 47 ja 50 artiklassa taattujen perusoikeuksien sekä SEU 4 artiklan 3 kohtaan perustuvan vilpittömän yhteistyön periaatteen mukainen. Yleisen armahduksen kumoamista koskeva ”kansallinen mekanismi” saattaa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan olla ristiriidassa myös niiden suhteellisuusperiaatteen ja tehokkuusperiaatteen kanssa, jotka rajoittavat jäsenvaltioiden menettelyllistä autonomiaa kansallisia oikeusääntöjä annettaessa.
- 22 Okresný súd Bratislava III on tämän vuoksi päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
 - ”1) Kun otetaan huomioon [perusoikeuskirjan] 50 artikla, onko ne bis in idem -periaate esteenä [puitepäätöksessä 2002/584] tarkoitetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiselle, kun rikosasian käsittely on lopullisesti päätetty tuomioistuimen antamalla vapauttavalla tuomiolla tai rikosoikeudellisen menettelyn päättämisestä tehdyllä päätöksellä ja nämä ratkaisut on

annettu sellaisen yleisen armahduksen perusteella, jonka lainsäätäjä on kumonnut näiden ratkaisujen saatua lainvoiman, ja kun kansallisen oikeusjärjestyksen mukaan tällaisen yleisen armahduksen kumoaminen johtaa viranomaisten päätösten kumoamiseen siltä osin kuin ne on tehty yleisten armahdusten ja yksittäistapauksissa myönnettyjen armahdusten nojalla ja perusteltu niillä ja näin kumottuun yleiseen armahdukseen perustuneet rikosoikeudellisen menettelyn lailliset esteet poistuvat ilman tuomioistuimen päätöstä tai erityistä tuomioistuinmenettelyä?

- 2) Onko kansallisen lain säännös, jolla kumotaan suoraan ilman kansallisen tuomioistuimen päätöstä rikosoikeudellisen menettelyn päättämisestä tehty kansallisen tuomioistuimen päätös, joka on kansallisen oikeuden mukaan vapauttamista merkitsevä lopullinen ratkaisu ja jonka perusteella rikosoikeudellinen menettely on lopullisesti päätetty kansallisen lain nojalla myönnetyn yleisen armahduksen johdosta, [perusoikeuskirjan] 47 artiklassa taatun oikeuden puolueettomaan tuomioistuimeen sekä [perusoikeuskirjan] 50 artiklassa ja [SEUT] 82 artiklassa taatun oikeuden, jonka mukaan ketään ei saa syyttää tai rangaista oikeudenkäynnissä kahdesti samasta rikoksesta, mukainen?
- 3) Onko kansallisen oikeuden säännös, jolla perustuslakituomioistuimen harjoittama valvonta yleisen armahduksen tai yksittäistapauksissa myönnettyjen armahdusten kumoamisesta Slovakian tasavallan perustuslain 86 §:n i kohdan nojalla tehdyn Národná rada Slovenskej republikyn [(Slovakian tasavallan kansallisneuvosto)] päätöksen osalta rajoitetaan pelkästään sen perustuslainmukaisuuden arviointiin ja jätetään näin huomiotta Euroopan unionin antamat sitovat toimet ja muun muassa [perusoikeuskirja], [EUT-]sopimus ja [EU-]sopimus, [SEUT] 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettun lojaliteettiperiaatteen, [SEUT] 267 artiklan ja [SEUT] 82 artiklan, [perusoikeuskirjan] 47 artiklassa taatun oikeuden puolueettomaan tuomioistuimeen ja sen [perusoikeuskirjan] 50 artiklassa taatun periaatteen mukainen, jonka mukaan ketään ei saa syyttää tai rangaista oikeudenkäynnissä kahdesti samasta rikoksesta?”

Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa

Kiireellistä ennakkoratkaisumenettelyä koskeva pyyntö

- 23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt, että asia käsiteltäisiin unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklassa tarkoitettussa kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä, ja viitannut tässä yhteydessä puitepäätöksen 2002/584 17 artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan ”eurooppalainen pidätysmääräys käsitellään ja se pannaan täytäntöön kiireellisesti”.
- 24 Unionin tuomioistuin on 3.6.2020 päättänyt esittelevän tuomarin ehdotuksesta julkisasiamiestä kuultuaan, ettei pyyntöön ole syytä suostua, koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole tuonut esiin mitään, minkä perusteella olisi voitu arvioida niitä erityisiä syitä, joiden vuoksi nyt käsiteltävä asia olisi ratkaistava kiireellisesti. Kyseinen tuomioistuin ei ole etenkään esittänyt selvitystä syytettyjen tilanteesta vapaudenmenetyksen osalta eikä näin myöskään syistä, joiden vuoksi unionin tuomioistuimen vastaukset voisivat olla ratkaisevia näiden mahdollisen vapauttamisen kannalta.

Suullisen käsittelyn uudelleen aloittamista koskeva pyyntö

- 25 AB on 22.6.2021 unioin tuomioistuimen kirjaamoon toimittamallaan kirjelmällä pyytänyt, että asian käsittelyn suullinen vaihe aloitettaisiin uudelleen.
- 26 Vaatimuksensa tueksi AB viittaa siihen, että julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 53 ja 54 kohdassa, että ennakkoratkaisupyynnössä on tiettyjä epätarkkuuksia. AB on tässä yhteydessä halunnut tuoda uutena seikkana esiin sen, että Okresný súd Bratislava III on 29.6.2001 antamassaan ratkaisussa perustellut rikosoikeudellisen menettelyn päättämistä kansallisella *ne bis in idem* -periaatteella eikä yleisellä armahduksella.
- 27 Unionin tuomioistuin voi työjärjestyksensä 83 artiklan mukaan julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa määrätä asian käsittelyn suullisen vaiheen aloitettavaksi uudelleen muun muassa silloin, kun asianosainen on suullisen vaiheen päättyneeksi julistamisen jälkeen vedonnut uuteen seikkaan, joka voi olennaisesti vaikuttaa unionin tuomioistuimen ratkaisuun, taikka kun asia on ratkaistava sellaisella perusteella, josta asianosaisella tai perussäännön 23 artiklassa tarkoitettulla osapuolella ei ole ollut tilaisuutta lausua.
- 28 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa tilanne ei ole tämä.
- 29 AB on näet pyynnössään tuonut esiin ainoastaan oman tulkintansa asiassa kyseessä olevista tosiseikoista ja erityisesti Okresný súd Bratislava III:n 29.6.2001 antamasta ratkaisusta.
- 30 Tällaista tulkintaa ei voida pitää työjärjestyksen 83 artiklassa tarkoitettuna uutena seikkana, minkä lisäksi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklan mukaisessa ennakkoratkaisumenettelyssä, joka perustuu kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen tehtävien selkeään jakoon, yksinomaan kansallinen tuomioistuin on toimivaltainen määrittämään pääasian tosiseikat ja arvioimaan niitä. Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin voi lausua yksinomaan unionin oikeuden tulkinnasta tai pätevyydestä kansallisen tuomioistuimen kuvaaman tosiasiallisen ja oikeudellisen tilanteen valossa, jotta se voisi antaa kansalliselle tuomioistuimelle asian ratkaisemisen kannalta hyödyllisiä ohjeita (tuomio 27.4.2017, *A-Rosa Flussschiff*, C-620/15, EU:C:2017:309, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 14.11.2019, *Dilly's Wellnesshotel*, C-585/17, EU:C:2019:969, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 31 Lisäksi siltä osin kuin AB pyrkii suullisen käsittelyn uudelleen aloittamista koskevalla pyynnöllään vastaamaan julkisasiamiehen ratkaisuehdotukseen, riittää, kun todetaan, ettei julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen sisältöä voida myöskään sellaisenaan pitää uutena seikkana, sillä muussa tapauksessa asianosaiset voisivat tällaiseen seikkaan vetoamalla vastata siihen. Asianosaiset eivät kuitenkaan voi lausua julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksesta. Unionin tuomioistuin on jo aiemmin todennut, että SEUT 252 artiklan mukaan julkisasiamiehen tehtävänä on täysin puolueettomana ja riippumattomana esittää julkisessa istunnossa perustellut ratkaisuehdotukset asioissa, jotka Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön mukaan vaativat hänen myötävaikutustaan, avustakseen unionin tuomioistuinta tehtävässään taata perussopimusten tulkitseminen ja soveltaminen unionin oikeuden mukaisesti. Perussäännön 20 artiklan neljännen kohdan ja työjärjestyksen 82 artiklan 2 kohdan nojalla asian suullinen käsittely päättyy julkisasiamiehen esitettyä ratkaisuehdotuksensa. Ratkaisuehdotus annetaan asianosaisten näkemystenvaihdon jälkeen, ja se aloittaa unionin tuomioistuimen neuvotteluvaiheen. Kyse ei siis ole tuomareille tai asianosaisille tarkoitetusta lausunnosta, joka olisi peräisin unionin

tuomioistuimen ulkopuoliselta viranomaiselta, vaan toimielimen jäsenen omasta perustellusta ja julkisesti ilmaistusta mielipiteestä (tuomio 6.10.2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 32 Unionin tuomioistuin toteaa julkisasiamiestä kuultuaan, ettei AB ole tuonut esiin mitään sellaista uutta seikkaa, joka voisi olennaisesti vaikuttaa unionin tuomioistuimen ratkaisuun käsiteltävässä asiassa, eikä sitä tarvitse ratkaista sellaisen väitteen perusteella, josta asianosaisilla tai muilla osapuolilla ei ole ollut tilaisuutta lausua. Unionin tuomioistuin katsoo lisäksi menettelyn kirjallisen ja suullisen vaiheen päätyttyä saaneensa tarpeelliset tiedot ja näin riittävän selvityksen ratkaistakseen asian.
- 33 Asian käsittelyn suullista vaihetta ei näin ollen ole määrättävä aloitettavaksi uudelleen.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 34 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ensimmäinen kysymys koskee asiallisesti sitä, onko perusoikeuskirjan 50 artiklaa tulkittava siten, että se estää eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen henkilöstä, johon kohdistettu rikosoikeudellinen menettely on ensin päätetty yleisen armahduksen johdosta annetulla lainvoimaisella tuomioistuinratkaisulla ja jonka osalta menettely on aloitettu uudelleen sen jälkeen, kun yleinen armahdus kumottiin lailla, minkä johdosta mainittu tuomioistuinratkaisu on pätemätön.

Unionin tuomioistuimen toimivalta

- 35 Slovakian hallitus on kiistänyt unionin tuomioistuimen toimivallan lausua ensimmäisestä ennakkoratkaisukysymyksestä sillä perusteella, että koska mitään unionin oikeuden säännöstä tai määräystä ei voida soveltaa pääasiassa kyseessä olevaan asiaan, siihen ei voida soveltaa myöskään perusoikeuskirjaa. Slovakian hallituksen mukaan ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii itse asiassa siihen, että unionin tuomioistuin tutkisi yleistä armahdusta koskevan Slovakian kansallisen lainsäädännön, mikä ei kuulu sen toimivaltaan. Unionin oikeutta ei Slovakian hallituksen mukaan myöskään voida soveltaa ajallisesti, koska kaikki pääasian tosiseikat ovat tapahtuneet ennen kuin Slovakian tasavalta liittyi unioniin.
- 36 Tämän osalta on todettava, että ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys koskee perusoikeuskirjan 50 artiklaa.
- 37 Perusoikeuskirjan soveltamisala on jäsenvaltioiden toimenpiteiden osalta määritelty sen 51 artiklan 1 kohdassa, jonka mukaan perusoikeuskirjan määräykset koskevat jäsenvaltioita ainoastaan silloin, kun ne soveltavat unionin oikeutta.
- 38 Tämän lisäksi perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdassa vahvistetaan unionin tuomioistuimen vakiintunut oikeuskäytäntö, jonka mukaan unionin oikeusjärjestyksessä taattuja perusoikeuksia voidaan soveltaa kaikkiin unionin oikeudessa säänneltyihin mutta ei muihin tilanteisiin (tuomio 14.1.2021, Okrazhna prokuratura – Haskovo ja Apelativna prokuratura – Plovdiv, C-393/19, EU:C:2021:8, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 39 Mikäli oikeudellinen tilanne ei kuulu unionin oikeuden soveltamisalaan, unionin tuomioistuin ei siis ole toimivaltainen arvioimaan sitä, eivätkä perusoikeuskirjan määräykset, joihin mahdollisesti tukeudutaan, sellaisinaan voi perustaa kyseistä toimivaltaa (tuomio 14.1.2021, Okrazhna prokuratura – Haskovo ja Apelativna prokuratura – Plovdiv, C-393/19, EU:C:2021:8, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 40 Käsiteltävässä asiassa pitää paikkansa – kuten komissio toteaa –, että pääasian oikeudenkäynti koskee rikoksia, joita ei ole yhdenmukaistettu unionin oikeudessa, eikä unionin oikeudessa myöskään säädetä yleisen armahduksen myöntämisestä ja kumoamisesta.
- 41 Ensimmäinen kysymys ei kuitenkaan koske näitä rikoksia tai yleistä armahdusta koskevan kansallisen lainsäädännön tulkintaa vaan perusoikeuskirjan 50 artiklan tulkintaa menettelyssä, jossa annetaan eurooppalainen pidätysmääräys ja johon ryhtymistä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on harkinnut.
- 42 Tällainen menettely kuuluu puitepäätöksen 2002/584 aineelliseen ja ajalliseen soveltamisalaan, ja koska puitepäätöstä voidaan soveltaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista koskevaan menettelyyn, johon ryhtymistä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on harkinnut, myös perusoikeuskirjaa voidaan soveltaa tähän menettelyyn.
- 43 Unionin tuomioistuin on näin ollen toimivaltainen vastaamaan ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymyksen.

Tutkittavaksi ottaminen

- 44 Slovakian hallitus ja komissio korostavat, ettei ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ole vielä antanut eurooppalaista pidätysmääräystä ja ettei ole varmaa, että se tekee niin, koska asiassa ei ole osoitettu, että henkilö, josta pidätysmääräys pitäisi antaa, on jonkin jäsenvaltion alueella. Ne väittävät, että jäsenvaltioiden katsotaan soveltavan unionin oikeutta perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla vain siinä tapauksessa, että pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen ja täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen soveltavat puitepäätöksen 2002/584 täytäntöön panemiseksi annettuja kansallisia säännöksiä. Kyseessä voidaan siis katsoa olevan unionin oikeuden soveltaminen vain, kun eurooppalainen pidätysmääräys todellisuudessa annetaan. Sitä vastoin pelkkä aikomus antaa eurooppalainen pidätysmääräys ei riitä siihen, että kyseessä olevaa rikosoikeudellista menettelyä pidettäisiin unionin oikeuden soveltamisena, minkä seurauksena perusoikeuskirjaa sovellettaisiin kaikkiin menettelyn laillisuutta koskeviin kysymyksiin. Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys on näin ollen niiden mukaan merkityksetön ja hypoteettinen, ja se on näin ollen jätettävä tutkimatta.
- 45 Tässä yhteydessä on muistettava, että SEUT 267 artiklaan perustuvassa unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisessä yhteistyössä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityspiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeuden tulkintaa, unionin tuomioistuimen on siten lähtökohtaisesti ratkaistava ne (ks. vastaavasti tuomio 6.10.2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 46 Tästä seuraa, että unionin oikeutta koskevilla kysymyksillä oletetaan olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta. Unionin tuomioistuin voi kieltäytyä ratkaisemasta kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisukysymyksen ainoastaan silloin, kun on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden säännösten ja määräysten tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 6.10.2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 47 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy käsiteltävässä tapauksessa selvästi ilmi, että Okresný súd Bratislava III katsoo, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytykset ovat lähtökohtaisesti täyttyneet yhden syytetyn osalta, ja että se harkitsee eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista, koska on mahdollista, että kyseinen henkilö on jossakin toisessa jäsenvaltiossa tai saattaa mennä sinne. Unionin tuomioistuimelle toimitetusta aineistosta ilmenee lisäksi, että se, antaako ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin eurooppalaisen pidätysmääräyksen, riippuu vastauksesta, jonka unionin tuomioistuin antaa ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen.
- 48 Näin ollen väite, jonka mukaan kansallisen tuomioistuimen, joka ei ole varma eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen laillisuudesta unionin oikeuden sovellettavien säännösten ja määräysten kannalta, pitäisi antaa tällainen pidätysmääräys voidakseen tämän jälkeen esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, olisi ilmeisessä ristiriidassa SEUT 267 artiklan tarkoituksen kanssa.
- 49 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kyseisellä perussopimuksen määräyksellä käyttöön otetun ennakkoratkaisumenettelyn tarkoituksena on näet varmistaa kaikissa olosuhteissa, että unionin oikeudella on sama vaikutus kaikissa jäsenvaltioissa, ja siten ehkäistä eroavaisuudet unionin oikeuden, jota kansallisten tuomioistuinten on sovellettava, tulkinnassa ja varmistaa tämä soveltaminen antamalla kansallisille tuomioistuimille keino voittaa vaikeudet, joita saattaa aiheutua vaatimuksesta antaa unionin oikeudelle täysi vaikutus jäsenvaltioiden tuomioistuinjärjestelmissä. Kansallisilla tuomioistuimilla on siten mitä laajin oikeus ja jopa velvollisuus saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos ne katsovat, että niiden käsiteltävänä olevassa asiassa on tullut esille niiden ratkaisua edellyttävä kysymys unionin oikeuden säännösten tai määräysten tulkinnasta tai pätevyyden arvioinnista (ks. tuomio 6.10.2021, Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 50 Näin on etenkin käsiteltävässä tapauksessa, koska eurooppalaista pidätysmääräystä koskevassa järjestelmässä etsitylle henkilölle taattavia menettelyllisiä oikeuksia ja perusoikeuksia suojellaan kahdella tasolla, sillä sen oikeussuojan lisäksi, jota on annettava ensimmäisellä tasolla kansallisen pidätysmääräyksen kaltaista oikeudellista päätöstä annettaessa, suoja on varmistettava toisella tasolla eurooppalaista pidätysmääräystä annettaessa (ks. vastaavasti tuomio 12.12.2019 Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg ja Openbaar Ministerie (Lyonin ja Tours'in syyttäjäviranomaiset), C-566/19 PPU ja C-626/19 PPU, EU:C:2019:1077, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 51 Niinpä kun kyse on eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen kaltaisesta toimenpiteestä, jolla voidaan puuttua asianomaisen henkilön vapautta koskevaan oikeuteen, tämä suoja edellyttää sitä, että tästä tehtävä päätös täyttää tehokkaaseen oikeussuojaan liittyvät vaatimukset ainakin toisella näistä suojan tasoista (tuomio 27.5.2019, OG ja PI (Lyypekin ja Zwickaun syyttäviviranomaiset), C-508/18 ja C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, 68 kohta).
- 52 Kun pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen esittää unionin tuomioistuimelle tulkintaa koskevan ennakkoratkaisupyynnön varmistuakseen siitä, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen antaminen täyttää unionin oikeuteen perustuvat velvoitteet, sen tarkoituksena on siis noudattaa puitepäätökseen 2002/584 perustuvia velvoitteita, ja sen on näin katsottava soveltavan unionin oikeutta perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 53 Lisäksi on huomattava, että toisin kuin komissio on esittänyt, tästä toteamuksesta ei seuraa, että unionin oikeutta sovelletaan siihen rikosoikeudelliseen menettelyyn, jossa kyseinen eurooppalainen pidätysmääräys mahdollisesti annetaan, koska tällainen rikosoikeudenkäynti on pidätysmääräyksen antamista koskevaan menettelyyn, joka on ainoa menettely, jossa sovelletaan puitepäätöstä 2002/584 ja siis unionin oikeutta, nähden erillinen menettely.
- 54 Ensimmäinen kysymys on näin ollen otettava tutkittavaksi.

Asiakysymys

- 55 Ensimmäiseen kysymykseen vastattaessa on muistettava, että perusoikeuskirjan 50 artiklassa, jossa *ne bis in idem* -periaate vahvistetaan osaksi unionin oikeutta, määrätään, että ”ketään ei saa panna syytteeseen tai rangaista rikoksesta, josta hänet on jo unionissa lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi lain mukaisesti”.
- 56 Sen selvittämiseksi, onko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen tuomioistuinratkaisu katsottava henkilöä koskevassa asiassa annetuksi lainvoimaiseksi tuomioksi, on muun muassa varmistuttava siitä, että kyseinen ratkaisu on annettu asiasta tehdyn aineellisen arvioinnin perusteella (ks. analogisesti tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14.6.1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen, joka allekirjoitettiin Schengenissä 19.6.1990 (EYVL 2000, L 239, s. 19), 54 artiklan osalta tuomio 10.3.2005, Miraglia, C-469/03, EU:C:2005:156, 30 kohta; tuomio 5.6.2014, M, C-398/12, EU:C:2014:1057, 28 kohta ja tuomio 29.6.2016, Kossowski, C-486/14, EU:C:2016:483, 42 kohta).
- 57 Ensinnäkin tätä tulkintaa tukee perusoikeuskirjan 50 artiklan sanamuoto, koska – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 51 kohdassa – langettavan ja vapauttavan tuomion käsitteet, joihin siinä viitataan, merkitsevät välttämättä sitä, että asianomaisen henkilön rikosoikeudellinen vastuu on tutkittu ja että siitä on annettu ratkaisu.
- 58 Toisekseen kyseinen tulkinta on sen hyväksyttävän päämäärän mukainen, että rikoksen tehneiden henkilöiden rankaisematta jääminen kyettäisiin estämään, eli päämäärän, joka kytkeytyy SEU 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueeseen, jolla ei ole sisärajoja ja jolla taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus (ks. vastaavasti tuomio 6.9.2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, 36 ja 37 kohta; tuomio 2.4.2020, Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, 60 kohta ja tuomio 12.5.2021, Saksan liittotasavalta (Interpolin punainen ilmoitus), C-505/19, EU:C:2021:376, 86 kohta).

- 59 Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee kyllä, että 29.6.2001 tehty päätös, jolla Okresný súd Bratislava III päätti rikosoikeudellisen menettelyn syytettyjä vastaan, on kansallisen oikeuden mukaan vaikutuksiltaan vapauttavan tuomion kaltainen.
- 60 Riippumatta kyseisen päätöksen luonteesta ja vaikutuksista Slovakian oikeudessa unionin tuomioistuimelle toimitetun aineiston perusteella vaikuttaa kuitenkin siltä, että mainitun päätöksen, joka tehtiin muun muassa vuonna 1998 myönnetyn armahduksen perusteella, ainoana vaikutuksena on ollut rikosoikeudellisen menettelyn päättäminen ennen kuin Okresný súd Bratislava III tai mikä tahansa muu slovakialainen tuomioistuin oli ehtinyt lausua syytettyjen rikosoikeudellisesta vastuusta, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin selvitettävä.
- 61 Edellä todetun perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että perusoikeuskirjan 50 artiklaa on tulkittava siten, että se ei estä eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista henkilöstä, johon kohdistettu rikosoikeudellinen menettely on ensin päätetty yleisen armahduksen johdosta annetulla lainvoimaisella tuomioistuinratkaisulla ja jonka osalta menettely on aloitettu uudelleen sen jälkeen, kun yleinen armahdus kumottiin lailla, minkä johdosta mainittu tuomioistuinratkaisu on pätemätön, jos tällainen ratkaisu on annettu ennen kuin asianomaisen henkilön rikosoikeudellista vastuuta on millään tavoin arvioitu.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

- 62 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välille SEUT 267 artiklalla luodussa yhteistyömenettelyssä unionin tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Unionin tuomioistuimen on tätä silmällä pitäen tarvittaessa muotoiltava sille esitetyt kysymykset uudelleen (tuomio 26.10.2021, PL Holdings, C-109/20, EU:C:2021:875, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 63 Näin ollen ennakkoratkaisupyynnön perustelujen valossa, sellaisina kuin ne on esitetty tiivistetysti edellä 20 kohdassa, toinen ennakkoratkaisukysymys on ymmärrettävä siten, että sillä pyritään selvittämään, onko direktiiviä 2012/13 tulkittava siten, että sitä voidaan soveltaa sekä yleisen armahduksen kumoamista koskevaan lainsäädäntömenettelyyn että tuomioistuinmenettelyyn, jonka tarkoituksena on valvoa kyseisen kumoamisen yhdenmukaisuutta kansallisen perustuslain kanssa, ja jos vastaus on myöntävä, onko tämä direktiivi esteenä näille menettelyille erityisesti perusoikeuskirjan 47 ja 50 artiklan kannalta arvioituna.
- 64 Vaikka tämä kysymys olisikin muotoiltu tällä tavalla uudelleen, se on Slovakian hallituksen ja komission mukaan jätettävä tutkimatta. Koska direktiivi 2012/13 koskee vain rikosoikeudellisia menettelyjä, sitä ei sovellettavan Slovakian lainsäädännön mukaisesti sovelleta Slovakian kansallisneuvoston tai Slovakian tasavallan perustuslakituumioistuimen vireille panemiin menettelyihin. Ne esittävät erityisesti, että viimeksi mainitussa tuomioistuimessa toimitettavassa menettelyssä ei ole kyse tiettyjen luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden oikeuksista ja velvollisuuksista eikä sen tarkoituksena ole tutkia näiden henkilöiden rikosoikeudellista vastuuta. Kyseisen menettelyn ainoana tarkoituksena on arvioida muutetun perustuslain 86 §:n i kohdan nojalla annetun Slovakian kansallisneuvoston päätöksen perustuslainmukaisuutta.

- 65 Tämän osalta on riittävää todeta, että toisen ennakkoratkaisukysymyksen tutkittavaksi ottamista vastaan esitetyt väitteet koskevat asiallisesti unionin oikeuden ulottuvuutta ja erityisesti direktiivin 2012/13 soveltamisalaa ja näin tämän direktiivin tulkintaa. Tällaiset esitetyn kysymyksen asiasisältöön kohdistuvat väitteet eivät siten lähtökohtaisesti voikaan johtaa siihen, että kysymys jätettäisiin tutkimatta (ks. analogisesti tuomio 20.4.2021, Repubblica, C-896/19, EU:C:2021:311, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 66 Toinen ennakkoratkaisukysymys, sellaisena kuin se on edellä 63 kohdassa uudelleen muotoiltuna, on näin ollen otettava tutkittavaksi.
- 67 Kysymykseen vastattaessa on muistettava, että direktiivin 2012/13 1 artiklan mukaan siinä vahvistetaan sekä säännöt, jotka koskevat epäiltyjen ja syytettyjen oikeutta saada tietoja oikeuksistaan rikosoikeudellisissa menettelyissä ja heitä koskevasta syytteestä, että säännöt, jotka koskevat niiden henkilöiden, joista on annettu eurooppalainen pidätysmääräys, oikeutta saada tietoja oikeuksistaan.
- 68 Lisäksi todettakoon, että tätä direktiiviä sovelletaan sen 2 artiklan 1 kohdan mukaan henkilöön siitä lähtien, kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet hänelle tiedon siitä, että häntä epäillään tai syytetään rikoksesta, siihen saakka, kun menettely on saatettu päätökseen, mikä tarkoittaa sen kysymyksen lopullista ratkaisemista, onko epäilty tai syytetty syyllistynyt rikokseen, tarvittaessa tuomitseminen ja mahdollisen muutoksenhaun ratkaiseminen mukaan lukien.
- 69 Näiden säännösten perusteella kyseistä direktiiviä sovelletaan eurooppalaisia pidätysmääräyksiä koskeviin menettelyihin ja rikosoikeudellisiin menettelyihin siltä osin kuin niillä tähdätään ratkaisuun siitä, onko epäilty tai syytetty tehnyt rikoksen.
- 70 Tästä seuraa, että menettely, jonka tarkoituksena ei ole henkilön rikosoikeudellisen vastuun määrittäminen, ei voi kuulua direktiivin 2012/13 soveltamisalaan.
- 71 Kyseistä direktiiviä ei näin ollen voida soveltaa sellaiseen lainsäädännölliseen menettelyyn, joka koskee yleisen armahduksen kumoamista, eikä myöskään tuomioistuimen menettelyyn, jonka tarkoituksena on valvoa sitä, onko kumoaminen kansallisen perustuslain mukainen. Näin on siksi, että riippumatta siitä, miten tällaiset menettelyt vaikuttavat henkilön prosessuaaliseen tilanteeseen, niissä ei ole kyse hänen mahdollisen rikosoikeudellisen vastuunsa vahvistamisesta.
- 72 Edellä esitetyn perusteella toiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että direktiiviä 2012/13 on tulkittava siten, ettei sitä voida soveltaa yleisen armahduksen kumoamista koskevaan lainsäädäntömenettelyyn sen enempää kuin tuomioistuimen menettelyyn, jossa valvotaan sitä, onko tällainen kumoaminen kansallisen perustuslain mukainen.

Kolmas kysymys

- 73 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kolmas kysymys koskee asiallisesti sitä, onko SEU 4 artiklan 3 kohtaa, SEUT 82 ja SEUT 267 artiklaa sekä perusoikeuskirjan 47 ja 50 artiklaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan kyseisen jäsenvaltion perustuslakituomioistuin voi valvoa yleisen armahduksen kumoamista koskevaa lain säännöstä vain siltä osin kuin kyse on sen perustuslainmukaisuuden arvioinnista ilman, että se voisi tämän lisäksi arvioida, onko se unionin oikeuden mukainen.

- 74 Tämän osalta on aluksi korostettava – kuten Slovakian hallitus on perustellusti esittänyt ja kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 72 kohdassa todennut –, että kansallisessa lainsäädännössä, jossa säädetään yleisen armahduksen kumoamista koskevasta lainsäädäntömenettelystä ja tuomioistuinmenettelystä, jossa valvotaan tällaisen kumoamisen perustuslainmukaisuutta, ei ole kyse unionin oikeuden soveltamisesta, sillä tällaiset menettelyt eivät kuulu unionin oikeuden soveltamisalaan.
- 75 Koska unionin oikeutta ei siis voida soveltaa tällaiseen kansalliseen lainsäädäntöön, unionin tuomioistuin ei ole edellä 37–39 kohdassa tarkastellut näkökohdat huomioon ottaen toimivaltainen vastaamaan kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen.

Oikeudenkäyntikulut

- 76 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Euroopan unionin perusoikeuskirjan 50 artiklaa on tulkittava siten, että se ei estä eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista henkilöstä, johon kohdistettu rikosoikeudellinen menettely on ensin päätetty yleisen armahduksen johdosta annetulla lainvoimaisella tuomioistuinratkaisulla ja jonka osalta menettely on aloitettu uudelleen sen jälkeen, kun yleinen armahdus kumottiin lailla, minkä johdosta mainittu tuomioistuinratkaisu on pätemätön, jos tällainen ratkaisu on annettu ennen kuin asianomaisen henkilön rikosoikeudellista vastuuta on millään tavoin arvioitu.**
- 2) **Tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 22.5.2012 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2012/13/EU on tulkittava siten, ettei sitä voida soveltaa yleisen armahduksen kumoamista koskevaan lainsäädäntömenettelyyn sen enempää kuin tuomioistuinmenettelyyn, jossa valvotaan sitä, onko tällainen kumoaminen kansallisen perustuslain mukainen.**

Allekirjoitukset